

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/112/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011178
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2121011178.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Pavla Macháča a sudcov JUDr. Dušana Szabó a JUDr. Kataríny Stanislavskej, v trestnej veci odsúdeného Y. X., nar. XX.XX.XXXX v S., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 28.07.2021, č. k.: 8PP/16/2021-65, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 7. októbra 2021 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného Y. X. zamietla.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd I. stupňa podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 04.12.2019, sp. zn. 2T/58/2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13.02.2020 sp. zn. 4To/6/2020.

2. Z vykonaného dokazovania mal súd I. stupňa za preukázané splnenie formálnej podmienky, a to že z uloženého úhrnného trestu odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky odsúdený vykonal dve tretiny a tiež splnenie prvej materiálnej podmienky, a to že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie, čo súd I. stupňa vyvodil z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou.

3. Vo vzťahu k druhej materiálnej podmienke súd I. stupňa uviedol, že táto podľa jeho názoru splnená nie je, a to s poukazom na trestnú minulosť odsúdeného. Odsúdený má v odpise registra trestov vykázaných sedem záznamov, z čoho prvostupňový súd vyvodil, že odsúdený má sklony k páchaniu trestnej činnosti a ani jeho predchádzajúce odsúdenia na neho nepôsobili dostatočne výchovne a preventívne tak, aby ho prevychovali a odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Odsúdenému už bola daná šanca preukázať, že je schopný viesť riadny život, ktorú však nevyužil. Nejde teda len o jednorazové vybočenie z riadneho spôsobu života, ale o opakované sklony k páchaniu trestnej činnosti. Súd prvého stupňa tiež poukázal na skutočnosť, že odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za zločin spáchaný formou spolupáchateľstva, teda za závažnejší trestný čin oproti tým, za ktoré už bol v minulosti odsúdený a tiež za prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, v čom možno vidieť gradáciu trestnej činnosti, ktorú nemožno hodnotiť v prospech odsúdeného a táto skutočnosť vylučuje predpoklad riadneho vedenia života v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona. Súd I. stupňa uzavrel, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

4. Proti uzneseniu okresného súdu odsúdený priamo na verejnom zasadnutí zahlásil sťažnosť, ktorú odôvodnil sám, ako aj prostredníctvom svojho obhajcu.

5. Odsúdený v písomnom odôvodnení svojej sťažnosti okrem iného uviedol, že princípy trestného práva a trestania zahŕňajú okrem iného tiež aspekt resocializácie odsúdeného a aspekt individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu). Zmysel inštitútu podmieneného prepustenia spočíva v motivácii odsúdeného k tomu, aby svojim chovaním a plnením povinností vo výkone trestu preukázal polepšenie. Pokiaľ bol doposiaľ vykonanou časťou trestu odňatia slobody dosiahnutý účel trestu, je ďalší výkon trestu nepotrebný a nedôvodný. Podmienené prepustenie v sebe obsahuje nástroje pre pokračovanie procesu resocializácie, pretože je spojené so stanovením skúšobnej doby, eventuálne tiež s uložením dohľadu a určením primeraných povinností a obmedzení. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je tiež významným prostriedkom k dovŕšeniu nápravy a resocializácie odsúdeného a neznamená ukončenie tohto procesu, ale pokračovanie v pôsobení na páchatel'a v iných podmienkach (na slobode) a inými prostriedkami, než vlastným výkonom nepodmieneného trestu odňatia slobody (probačný dohľad, primerané povinnosti a obmedzenia). Podmienené prepustenie spolu s postpenitenciárnou starostlivosťou sa tak naopak radí medzi významné prostriedky k ochrane spoločnosti pred recidívou, o čom svedčí aj prax a empirické výskumy. Podľa názoru odsúdeného si okresný súd nezabezpečil dostatok aktuálnych podkladov, z ktorých by bolo možné s čo najväčšou mierou pravdepodobnosti usúdiť, či a prípadne nakoľko doterajší výkon trestu splnil svoj predpokladaný účel. Okresný súd podľa odsúdeného nezobral do úvahy pozitívne hodnotenie riaditeľa ústavu, čím mal porušiť jeho právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Odsúdený ďalej uviedol, že okresný súd sa zamerlal výlučne na jeho trestnú minulosť, pričom pri posudzovaní prognózy vedenia riadneho života v budúcnosti je treba mať na pamäti, že táto prognóza sa vzťahuje k budúcnosti po eventuálnom podmienenom prepustení. Úsudok okresného súdu o naplnení či nenaplnení druhej materiálnej podmienky nebol podľa odsúdeného založený na všestrannom a aktuálnom zhodnotení osobnosti odsúdeného, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možnosti jeho nápravy a osobných, sociálnych pomerov, v ktorých sa odsúdený po podmienenom prepustení ocitne, a to i pri zvážení možnosti podrobiť ho prípadne ďalším opatreniam v skúšobnej dobe. Súd prvého stupňa tak pre odsúdeného vytvoril v rozpore so zákonom prísnejšiu právnu úpravu podmieneného prepustenia pre recidivistov, ktorí už v minulosti nevyužili šancu nápravy a vo výkone trestu sa ocitli znova. Možnosť podmieneného prepustenia pri splnení zákonných podmienok musí byť dostupná všetkým odsúdeným a táto možnosť nesmie byť vylúčená. Odsúdený si nedokáže pri uvážení pozitívneho obsahu hodnotenia riaditeľa ústavu predstaviť, čo ešte by ako žiadateľ o podmienené prepustenie urobil a ako by svoju nápravu a reflexiu mal osvedčiť, aby sa podľa okresného súdu kvalifikoval na podmienené prepustenie. Podľa odsúdeného z uznesenia okresného súdu mechanicky vyplýva, že keďže odsúdený v minulosti dostal šancu preukázať, že je schopný viesť riadny život, ktorú nevyužil, ďalšia šanca mu daná nebude, čím súd I. stupňa de facto úplne vylúčil možnosť jeho podmieneného prepustenia, čo nezodpovedá ani zákonu a ani ústavným požiadavkám. Odsúdený ďalej uviedol, že nikdy nemožno vopred nad odsúdeným „zlomiť palicu“ a len na základe jeho trestnej minulosti vylúčiť, že bude vzhľadom k ďalším relevantným skutočnostiam odôvodnený predpoklad riadneho vedenia života na slobode a poukázal tiež na možnosť nariadenia probačného dohľadu. Odsúdený preto navrhol, aby sťažnostný súd rozhodol tak, že napádané uznesenie súdu prvého stupňa zruší a jeho žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovie.

6. Obhajca odsúdeného sťažnosť proti uzneseniu odôvodnil tým, že odsúdený napriek predošlým odsúdeniam preukázal úprimnú snahu o polepšenie a zaradenie sa do bežného života. Odsúdený sa počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody správal tak, že od neho možno očakávať splnenie účelu trestu aj za také časové rozmedzie, ktoré si odpykal ku dňu rozhodovania o jeho žiadosti o podmienené prepustenie. Účelom zákona nie je striktné izolovanie odsúdeného mimo spoločnosť po dobu, ktorá mu bola súdom uložená a pokiaľ odsúdený svojim správaním vo výkone trestu preukáže, že dáva predpoklad na zaradenie sa do bežného života spoločnosti, nie je dôvod na zamietnutie jeho žiadosti o podmienené prepustenie. Obhajca odsúdeného ďalej uviedol, že zamietnutie žiadosti o podmienené prepustenie nie je dostatočne odôvodnené, formálne posúdenie predchádzajúcich trestov odsúdeného nepostačuje a v napádanom uznesení absentuje individuálne posúdenie možnosti polepšenia odsúdeného. Obhajca odsúdeného preto navrhol, aby sťažnostný súd napádané uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a opätovné rozhodnutie.

7. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku Pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výkonom napadnutého uznesenia.

8. Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku Nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

- a) nie je prípustná,
- b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
- c) nie je dôvodná.

9. Krajský súd na základe riadne a včas podanej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

10. Preskúmaním spisového materiálu sťažnostný súd v zhode so súdom I. stupňa zistil, že odsúdený aktuálne vykonáva úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky so zaradením v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 4. decembra 2019, č. k.: 2T/58/2019-427 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. februára 2020, sp. zn. 4To/6/2020. Podľa skráteného výpisu odsúdeného odsúdený trest vykonáva so započítaním väzby od 12.03.2019 a jeho predpokladaný koniec je 12.03.2022. Okresný súd v napadnutom uznesení preto správne skonštatoval, že odsúdený splnil formálnu podmienku na možnosť podmiennečného prepustenia podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, pretože trest odňatia slobody mu bol uložený okrem iného aj za spáchanie zločinu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 188 ods. 1 Trestného zákona, a teda odsúdený z uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody už vykonal dve tretiny.

11. Okresný súd rovnako správne uzavrel, že odsúdený splnil aj prvú materiálnu podmienku uvedenú v návetei § 66 ods. 1 Trestného zákona, keď vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, na čo je možné usúdiť z hodnotenia ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou zo dňa 11. júna 2021 ako aj z vyjadrenia zástupcu ústavu na verejnom zasadnutí, ktorý uviedol, že odsúdenému bola udelená dňa 19. júla 2021 ďalšia disciplinárna odmena - pochvala za plnenie pracovných povinností. Krajský súd si pri hodnotení splnenia prvej materiálnej podmienky závery okresného súdu osvojuje a bez potreby ich opakovania na ne poukazuje.

12. Vo vzťahu k nesplneniu druhej materiálnej podmienky uvedenej v návetei § 66 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorej je podmienkou na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody záver súdu o tom, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, krajský súd v zhode s okresným súdom uvádza, že odsúdený túto podmienku nesplnil. Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Pokiaľ odsúdený vo svojej sťažnosti uvádza, že zmysel inštitútu podmiennečného prepustenia spočíva v motivácii odsúdeného k tomu, aby svojím chovaním a plnením povinností vo výkone trestu preukázal polepšenie, potom sa mylí, pretože uvedené by prakticky znamenalo, že odsúdený vo výkone trestu bude formálne preukazovať polepšenie len preto, aby mohol byť podmiennečne prepustený. Výkon uloženého trestu má však podľa názoru sťažnostného súdu na odsúdeného vplývať tak, aby došlo k jeho polepšeniu bez ohľadu na to, či bude alebo nebude podmiennečne prepustený.

13. Podstatou úvah súdu pri rozhodovaní o návrhu na podmiennečné prepustenie odsúdeného je v konečnom dôsledku ustálenie dôvodnosti predpokladu, že v odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné zaradiť aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

14. Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení. Túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie v ktorom žil, celý jeho doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú

je odsúdený vo výkone trestu s jediným cieľom dospieť k záveru, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že odsúdený v prípade podmieneného prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

15. Krajský súd v zhode so súdom prvého stupňa poukazuje na to, že odsúdený bol doposiaľ sedemkrát súdne trestaný, a to v roku 2001 pre trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 213 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb., v roku 2003 pre trestný čin nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovanie s nimi podľa § 186 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., kde mu boli ukladané podmienené tresty odňatia slobody, v roku 2004 pre trestný čin krádeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 247 ods. 2 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a trestný čin poškodzovania cudzej veci spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 257 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., kde mu bol uložený súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody. Odsúdený bol ďalej v roku 2012 uznaný vinným zo spáchania prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 2 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., kde mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody a v tom istom roku bol uznaný vinným aj zo spáchania trestného činu krádeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 247 ods. 2 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 cit. zákona, kde súd upustil od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k jeho odsúdeniu z roku 2004.

16. Aktuálne odsúdený vykonáva úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky nepodmienečne, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 4. decembra 2019, č. k.: 2T/58/2019-427 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. februára 2020, sp. zn. 4To/6/2020 aj za spáchanie zločinu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z.. Zo skutkovej vety rozsudku Okresného súdu Bratislava IV pritom vyplýva, že odsúdený dňa 15. decembra 2018 spoločne s ďalším páchatelom použili násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci proti maloletému, ktorému po fyzickom napadnutí odcudzili mobilný telefón na zastávke MHD v Bratislave.

17. Okresný súd v napadnutom uznesení správne uviedol, že trestná činnosť odsúdeného graduje, pretože jeho predchádzajúce odsúdenia neboli za násilnú trestnú činnosť. Krajský súd zároveň odsúdenému pripomína, že mu v minulosti boli ukladané podmienené tresty odňatia slobody, kedy súdy vychádzali z toho, že zabrániť páchatelovi v ďalšom páchaní trestnej činnosti možno nielen priamo, teda tým, že mu fyzicky znemožníme dopustiť sa určitého konania, a to uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody, ale aj nepriamo, už samotnou existenciou podmieneného trestu a obavou z jeho premenenia a nariadenia jeho výkonu, pričom ide o tzv. psychické zábrany a pôsobenie (napr. trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu). Práve toto nepriame pôsobenie má v mnohých prípadoch výrazne hlbší a trvalejší prevýchovný charakter a účel trestu naplní skôr, než samotný nepodmienečný trest odňatia slobody.

18. Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona Trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Aký mali na osobu odsúdeného podmienené tresty odňatia slobody vplyv možno vidieť práve z odpisu registra trestov odsúdeného, keď tomuto boli opakovane ukladané podmienené tresty odňatia slobody, dokonca aj potom, ako mu bol v roku 2004 uložený nepodmienečný trest odňatia slobody (pozn. záznam č. 3) kedy mu bol v roku 2012 opätovne uložený podmienený trest odňatia slobody. Účel trestu vychovať odsúdeného, aby viedol riadny život však podmienenými a ani nepodmienečným trestom odňatia slobody naplnený nebol, keďže sa odsúdený v roku 2018 dopustil ďalšej trestnej činnosti, tentokrát závažnejšej, pričom poškodeným bol maloletý.

19. Odsúdený v sťažnosti uviedol, že úsudok okresného súdu o naplnení či nenaplnení druhej materiálnej podmienky nebol podľa odsúdeného založený na všestrannom a aktuálnom zhodnotení osobnosti odsúdeného, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možnosti jeho nápravy a osobných, sociálnych pomerov, v ktorých sa odsúdený po podmienenom prepustení ocitne, a to i pri zvážení možnosti podrobiť ho prípadne ďalším opatreniam v skúšobnej dobe. Odsúdený však opomína, že konanie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody je návrhovým konaním, a preto pokiaľ chcel poukazovať na jeho osobné či sociálne pomery, v ktorých sa po podmienenom prepustení ocitne, mohol na tieto okolnosti súdu navrhnúť vykonanie dôkazov, čo však neurobil ani on a ani jeho

obhajca, a to ani na verejnom zasadnutí na výzvu súdu. Súd I. stupňa preto mohol svoje rozhodnutie založiť len na tých dôkazoch, ktoré boli na verejnom zasadnutí vykonané.

20. Odsúdený v sťažnosti uviedol, že možnosť podmieneného prepustenia pri splnení zákonných podmienok musí byť dostupná všetkým odsúdeným a táto možnosť nesmie byť vylúčená, pričom podľa odsúdeného z uznesenia okresného súdu mechanicky vyplýva, že keďže odsúdený v minulosti dostal šancu preukázať, že je schopný viesť riadny život, ktorú nevyužil, ďalšia šanca mu daná nebude, čím súd I. stupňa de facto úplne vylúčil možnosť jeho podmieneného prepustenia. K uvedenému sťažnostný súd uvádza, že nie okresný súd, ale sám odsúdený bol strojcom svojho života, nie okresný súd, ale odsúdený páchal trestnú činnosť. Pokiaľ teda okresný súd po vykonaní verejného zasadnutia dospel k záveru, že v prípade odsúdeného nie je možné jeho návrhu vyhovieť, vychádzal tak zo skutočností, ktoré mohol ovplyvniť výlučne sám odsúdený. Krajský súd súhlasí s tvrdením odsúdeného, že možnosť podmieneného odsúdenia musí byť dostupná všetkým odsúdeným a táto možnosť nesmie byť vylúčená, avšak o tom, či konkrétny odsúdený bude podmienne prepustený musí rozhodnúť súd, ktorý na podklade vykonaného dokazovania môže dospieť aj k takému záveru, že návrhu na podmienené prepustenie nie je možné vyhovieť.

21. Okresný súd správne ustálil, že v prípade odsúdeného je prognóza riadneho vedenia života po podmienenom prepustení značne neistá a doterajší život odsúdeného skôr nasvedčuje tomu, že ani predchádzajúce tresty na neho nemali očakávaný účinok v tom zmysle, aby viac trestnú činnosť nepáchal. Okresný súd preto správne nemohol dospieť k záveru, že odsúdený splnil aj druhú materiálu podmienku na jeho podmienené prepustenie.

22. Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.